

МИНИСТЕРСТВО ПРОСВЕЩЕНИЯ РОССИЙСКОЙ ФЕДЕРАЦИИ

Министерство образования и науки Республики Бурятия

ГБОУ «Кижингинская школа-интернат СОО»

РАССМОТРЕНО

Руководитель МО ГЦ

Жанаева Б.Э.

Протокол №
от " 30 " августа 2024 г.

СОГЛАСОВАНО

Заместитель директора по УВР

Потапова И.И.

Протокол №
от " 30 " августа 2024 г.

УТВЕРЖДЕНО

Директор

Шойдоков Б.Н.

от "30" августа 2024 г.

МЕТОДИЧЕСКАЯ РАЗРАБОТКА

«Тестовый контроль знаний»
по учебному курсу «Бурятская литература»
для обучающихся 10 класса

Составитель: Абидуева Лариса Николаевна
учитель бурятского языка и литературы

Кижинга
2024

Тестнүүд

XX-дохи зуун жэлэй урдахи уран зохёол

1. XX-дохи зуун жэлэй урда буряад нютагуудта илангаяа дэлгэрэнги байһан үзэг бэшэг:

- а) ород
- б) монгол
- в) түбэд

2. Зүүн Сибирийн дээдэ хургуули хаана байһан бэ?

- а) Новосибирскдэ
- б) Казаньда
- в) Томскдо

3. Түрүүшын буряад багшанарые нэрлэгты:

4. Буряадай түрүүшын үзэглэлнүүдые нэрлэгты:

5. Казанийн университетдэй зүүн зүгыг шэнжэлэгшэ эрдэмтэн, түрүүшын буряад эрдэмтэдые дэмжэгшэ:

- а) Н.И. Лобачевский
- б) Г.Н. Потанин
- в) О.М. Ковалевский

6. Буряадай түрүүшын эрдэмтэдые нэрлэгты

7. Түрүүшын буряад бэшэмэл зохёолнуудай гол жанр:

- а) угай бэшгүүд
- б) түүхэ бэшэгүүд
- в) үльгэрнүүд

8. “Буддийский паломник у святынь Тибета” номой автор:

- а) Ц. Жамсарано
- б) Г. Цыбиков
- в) М. Хангалов

9. Арадай аман зохёол суглуулагша, эрдэмтэн-этнограф:

- а) Ц. Жамсарано
- б) Ц. Онгодов
- в) Ц. Сахаров

10. Балба орон-

- а) Түбэд
- б) Энэдхэг
- в) Непал

11. Муура рампан багша тухай үльгэрыг оршуулагша:

- а) Р. Номтоев
- б) И. Сахаров
- в) Б. Барадин

12. Түрүүшын буряад зүжэгүүдые автортайнь онсологты:

а) “Үхэл”	1. И. Барлуков
б) “Архийн зэмэ”	2. Ч.-Лх. Базарон
в) “Цырен малшан”	3. С. Балдаев
г) “Хаарташан”	4. Д. Абашеев

13. “Хорийн 11 эсэгийн уг изагуурай туужа” гэхэн түүхын зохёолой автор:

- а) Д.-Ж. Ломбо-Цыренов
- б) В. Юмсунов
- в) С. Балдаев

14. Б. Барадинай бэшэгхэн номуудыг нэрлэгты:

15. “Хүн түрэхэн ёһоёо

Хүлээхэн сагаа ханахадам,

Хүшэр хүндэ шабарһаа
Хүсэлэн гараһан үльгэртэйл”
Эдэ үгэнүүдэй автор хэн бэ?
а) Б.Барадин
б) Х.Намсараев
в) Д.Дашанимаев

Ч.-Лх. Базарон “Хаарташан”

1. Хаарта наадажа байхадаа, Доржо мүнгээ юун дороо хээд һуунаб?
а) малгай
б) дабшуури
в) шэрдэг
2. Доржын арада байһан хүн һамган дэгэлтын ороходо, хэн гэжэ ханданаб?
а) худа
б) зайһан
в) худагы
3. Хаартада хэһэн тэмдэг:
а) харааб
б) нугалаа
в) толбо
4. Доржын хүбүүдэй нааданхай:
а) хүүхэлдэй
б) хаарта
в) шагай
5. Доржын эсэгэ Цэрэн үбгэнэй сай үгы болоходоо, шанажа ууха юумэн:
а) аарсан
б) шаара
в) нохойн хоншоор
6. Цэрэн үбгэнтэнэй эдихэ юумэ үгы болоод, Тэхэдэ хашагдахадаа, 100 түхэригээр худалдаһан юумэн:
а) гунжан
б) морин
в) эрье хонин

XX-дохи зуун жэлэй буряад литература

- 1.20-ёод оной литературы гол шэглэл, тематика?
а) граждан дайн
б) шэнэдхэн хубилалга
в) ангиин тэмсэл
- 2.Партизан Будаевай “Манай зам” шүлэг хэблэһэн газетэ:
а) “Улаан туг”
б) “Бурят-Монгольская правда”
в) “Красный стрелок”
- 3.Тэрэ үеын уран зохёолшодые нэрлэгты
- 4.Б.Абидуевай поэмэ
а) “Ула ба зула”
б) “Самолёт”
в) “Ленинэй дурасхаал”
- 5.Арадай аман зохёол суглуулагша, эрдэмтэн-филолог С.Балдаевай далда нэрэ:
а) Абагайн түргэн
б) Сэсэн Сэнгээ

в) Будармшуу

6.С.Балдаевай элирүүлхэн үльгэршэд:

а) Парамон Дмитриев, Папа Тушемилов

б) П.Петров, М.Имегенов

7. Багша, уран зохёолшон, “Жэгдэн” гэжэ зүжэгэй автор:

а) Ч.-Лх. Базарон

б) Д.-Р.Намжилон

в) Д.Дашинимаев

8.Солбоной Туяагай бодото нэрэ?

9.Мүнхэ-Саридагай бодото нэрэ?

10.Х. Намсараевай арадай аман зохёол хэрэглэжэ бэшэһэн поэмэ:

а) “Баригдабал,балар харанхы”

б) “Үбгэн гэлэнэй үгэ”

в) “Ула ба зула”

С. Балдаев “Үнэнэй баяр”

1. Ваахтар Хутонов уряднигыг хэн гэдэб?

а) доктор

б) мангад

в) нүхэр

2. Дарга ноёной найдарыг сүлэхэб гэдэн газар

а) Хальмаг

б) Монгол

в) Яхад

3. “Адха мүнгэн таг дээрэ гаража, адха талхан хайрсаг соо орохо; эрэн мо гой эзээ эдихэ, хара могой хаанаа эдихэ”, -гэжэ хэн хэлэһэн байгаа?

а) Палбар

б) Гүрсэб

в) найдар

4. Холшоройдо ерэн сагаантанай нэгэ сэрэгшэ:

а) Иванов

б) Новиков

в) Петров

5. Хабхар даргада юун гэжэ хандана?

а) баабай

б) боохолдой

в) ноён ахай

6. Холшортон басагаяа хэн гэжэ айлайда хүлэншэнөөр байлгаха ханаатай байгаа?

а) Пардан

б) Хубхан

в) Налбар

30-аад онуудай литература

1.Тэрэ үеын уран зохёолой журнал:

а) “Манай зам”

б) “Бата зам”

в) “Тэмсэлэй шэмэг”

2. Хардуулан хамалганда ороһон уран зохёолшодыг нэрлэгтэ

3. М.Горькийн, В.Маяковскийн зохёолнуудыг оршуулагша:

а) Д.Черников

б) Д.Дашанимаев

в) Б.-Д.Очиров

4. Буряад искусство, литературы түрүүшын декада хаана, хэзээ болоо нэм?
- а) Улаан-Үдэдэ, 1940 ондо
  - б) Москвада, 1940 ондо
5. Тэндэ ямар зүжэг зохёолнууд харуулагдаһан бэ, нэрлэгты
6. Ц.Доной граждан дайнай үе харуулһан рассказ:
- а) “Лодырийн зүүдэн”
  - б) “Шуһата хюдалга”
  - в) “Хиртэһэн һара”
7. Ц.Доной найруулжа бэшэһэн үльгэр:
- а) “Үбгэн Жэбжээнэй мэргэн”
  - б) “Харалтуур хаан”
  - в) “Аламжа Мэргэн”
8. “Тоёон”, “Уран биирэ”, “Санаша басагдта” шүлэгүүдэй автор?
9. “Эрээн гүрөөһэ эмэллэгшэ”, “Котиин баатар”, “Шаалай Шаанай хоёр” гэжэ үльгэр-поэмэнүүдэй, онтохоной автор:
- а) Х.Намсараев
  - б) Б.Абидуев
  - в) Д.Дашанимаев
10. “Тиимэ байгаа” расказуудай циклэй автор:
- а) Х.Намсараев
  - б) Ц.Дон
  - в) Ж.Тумунов

Б.Барадин “Сэнгэ баабай”

1. Сэнгэ баабайн Дашасэрэн хүбүүнэй эрхэ нэрэ:
- а) Мантаахай
  - б) Манхуудай
2. Сэнгэ баабайн зараса басаган:
- а) Балма
  - б) Дарима
3. Сэнгэ баабайн мэдээ табижа унаад байхада, Дулма һамганайнь адисалһан бурханай судар:
- а) Алтан гэрэл
  - б) Жадамба
  - в) Ганжуур
4. Сэнгэ баабайн эзэлжэ ябаһан тушаалнууды тоологты
5. Шүтэдэг ламынгаа ерэхэдэ, Сэнгэ баабай юу хээб?
- а) мүргэл
  - б) үргэл
6. Аршаан хэдэг амһарта:
- а) бойпуур
  - б) бумба
  - в) дэбэр
7. Сэнгын үхэһэнһөө хойшо 49 хоногто хуруулһан ном:
- а) Алтан гэрэл
  - б) Юм
  - в) Жадамба

Ц.Дон “Брынзын санха”

1. Ц.Дон ямар нютагайб?
- а) Сэлэнгын аймагай Жаргаланта
  - б) Бэшүүрэй аймагай Аяга нютаг
  - в) Зэдын аймагай Үшөөтэ нютаг

2. Ц.Доной зохёолнуудыг нэрлэгтэ
3. Гамаагай нүхэр басаган:
  - а) Балжаа
  - б) Дариима
  - в) Дулма
4. Ехэ наһатанай нургуулийн географийн урл дээрэ хабхаг далай гэжэ бии гээд хэн буляалдаһан байгаа?
  - а) Буяа Булад
  - б) Хуба Гомбо
  - в) Хумбаа Дагба
5. Повестиин үйлэ хэрэгүүд ямар нэрэтэй колхоздо болоно?
  - а) Хубисхал
  - б) Улаан туг
  - в) Улаан малшан
6. Энэ хэн бэ, точконуудай орондо нүгөө нюурай нэрэ бэшэгтэ.

“Түглэгэр үргэн мүртэй, задарюун томо бээтэй, боршогор болоһон хара шарайтай, ехэнүүд нүхэтэй нарнагар хамартай, уралынь дамбагар зузаан, хоёр нюдэнийнь сог мэтэ ялалзажа, ... нюурыг алдангүй гэтэжэ, танижа ядаһан хэбэртэй, абяагүй нууна...”
7. Балданай Гомбыг буруу харуулха гэхэн даабари абаһан хүн
  - а) Няндаг
  - б) Галин
  - в) Дэлэг
8. Аймагай ветеринар ямар нутаг ошоһон байгаа?
  - а) Нархата
  - б) Хунхата
  - в) Хасуурита
9. Брынзэ соо ямар хорон хэгдэхэн байгаа?
10. Энэ хэн бэ?

“..... шоно мэтэ хүлмэгэд гээд, буруу хаража, милицийн формо хубсаһатай хүнтэй дуугаралсана. Тэрэ айхабтар эдэбхитэй хүн янзатай, иишэ тиишээ хүнгэн солбоноор гүйнэ. Ябууд дундаа Должон тээшэ хулгай нюдөөр хаража, шүдэнэй сагаагаар мийэд гэнэ...”
11. Должоной нүхэсэдэг хүбүүн –Ёндон ямар мэргэжэлтэй?
  - а) зоотехник
  - б) агроном
  - в) ветеринар
12. Зохёолой темэ ба идея нэрлэгтэ
13. Повесть соо харуулагдаһан үе саг тухай үшөө ямар зохёолнуудыг уншаабта, нэрлэгтэ.
14. Санха, санхатаха гэжэ үгэнүүдэй удха тайлбарилалт
15. Ц.Доной 1937 ондо тушаалгаха үедөө дүүргээд байһан роман юун гэжэ нэрэтэй нэм?
  - а) “Туза соо”
  - б) “Ой соо”
  - в) “Брынзын санха”

Эсэгэ ороноо хамгаалгын агууехэ дайнай үеын ба нүүлээрхи уран зохёол

1. “Илахамнай лабтай” шүлэг хэн бэшээ?
  - а) Ж.Тумунов
  - б) Ц.Номтоев
  - в) Х.Намсараев
2. Дайнда ябаһан уран зохёолшодыг нэрлэгтэ
3. Хүсээ барандаа хумиял!

Хүбшээ барандаа татаал!

Дутуу бэшэ, дүүрэнээр дурлая!

Хахад бэшэ, хүсэдөөр алхая!

Энэ шүлэгэй авторые нэрлэгты:

а) Ц.Галсанов

б) Ж.Тумунов

в) Х.Намсараев

4. Ж.Тумуновай гүрэнэйнгөө зүүн хилэ хамгаалжа байхадаа бэшэһэн зохёол:

а) «Сэсэгмаа» пьесэ

б) «Талын бүргэд» рассказ

в) “Хилэ дээрэ” пьесэ

5. Ж.Тумуновай баримтата повесть:

а) “Наранай орохо зүг тээшэ”

б) “Алтан бороо”

в) “Эсэгэ хүбүүн хоёр”

6. “Чудска нуур дээрэхи суурьян” поэмын автор:

а) Ц.Галсанов

б) Ц.Номтоев

в) Х.Намсараев

7. Н.Балданогой дайнай үеын ажабайдалда зорюулһан пьесэ:

а) “Арадай хүбүүн”

б) “Снайпер”

в) “Байгалай загаһашад”

8. “Элинсэг хулинсаг эсэгым дуунууд!

Эльгэ төөдэй эхым дуунууд!

Ажал, тэмсэл сооһоо түрөөш,

Алад холоһоо аша гушадаа ерээш”

Хэнэй мүнүүд бэ?

а) Х.Намсараевай

б) Н.Балданогой

в) ш.Нимбуевай

9. Б.Базароний шүлэгүүдэй суглуулбари:

а) “Пост дээрэ”

б) “Сэрэгшын лирикэ”

в) “Илалта”

10. Буряад уран зохёолшодһоо түрүүшын киносценарист:

а) Д.-Р.Батожабай

б) Ч.Цыдендамбаев

в) Ц.Шагжин

11. Түрүүшын буряад роман:

а) Ч.Цыдендамбаевай “Банзарай хүбүүн Доржо”

б) Ж.Тумуновай “Нойрһоо һэриһэн тала”

в) Х.Намсараевай “Үүрэй толон”

12. Уран зохёол соо эгээл үргэн удхатай, орёо байгуулгатай зохёол:

а) туужа

б) рассказ

в) роман

13. Түүхын баримтанууд дээрэ үндэһэлжэ бэшэһэн зохёол:

а) Ж.Тумуновай “Сүхэ-Баатар”

б) Ц.Шагжинай “Будамшуу”

в) Ч.Цыдендамбаевай “Соном Гармаев”

14. Ч.Цыдендамбаевай, Х.Намсараевай прозын зохёолнуудые оршуулагша:

а) Г.Марков

- б) К.Седых
  - в) М.Степанов
15. Н.Рыбко хэнэй зохёолнуудые оршуулһан гээшэб?
- а) Д.-Р.Батожабайн
  - б) Г.Чимитовэй
  - в) Д.Жалсараевай

Х.Намсараев “Тайшаагай ташуур”

1. Х.Намсараев хэды ондо түрөөб?
  - а) 1899
  - б) 1909
  - в) 1889
2. Уран зохёолшын түрэн нютаг:
  - а) Дээдэ Хэжэнгэ
  - б) Хэжэнгэ
  - в) Эдэрмэг
3. Үргэжэ абаһан гэртэхиниинь:
  - а) Галсанай Балдантан
  - б) Сэбэгэй Намсарайтан
  - в) Бадлаагай Дагбатан
4. Хуушан монголдо хургаһан багшань:
  - а) Найдан Абидуев
  - б) Бадлаагай Дагбатан
  - в) Галсанай Балдан
5. Х. Намсараевай наһанайнь нүхэр һамган:
  - а) Гутабай Бальжад
  - б) Балданай Гүнжэд
  - в) Галшын Должод
6. Х. Намсараевай түрүүшын зохёол:
  - а) “Үбгэн гэлэнэй үгэ” поэмэ
  - б) “Үншэдэй үхэл” рассказ
  - в) “Харанхы” пьесэ
7. Монголой уран зохёолшо Ц. Дамдинсирэнэй Х. Намсараевай “Үбгэн гэлэнэй үгэ” дууряжа бэшэһэн зохёол:
  - а) “Толи Гэндэн”
  - б) “Сэсэн Сэнгээ”
  - в) “Ула ба зула”
8. “Цыремпил” гэжэ зохёолоо ямар нэрэтэй роман болгожо үргэлжэлүүлһэн бэ?
9. Х. Намсараевай найруулһан үльгэр:
  - а) “Аламжа Мэргэн”
  - б) “Хараасгай Мэргэн”
  - в) “Үбгэн Жэбжээнэй”
10. Эсэгэ ороноо хамгаалгын дайнай үедэ бэшэһэн зохёолынь:
  - а) “Нэгэтэ хүни”
  - б) “Үүрэй толон”
  - в) “Тайшаагай ташуур”
11. “Тайшаагай ташуур”-
  - а) комеди
  - б) драма
  - в) угай бэшэг
12. Уран зохёолшо хэнэй бэшэһэн угай бэшэгүүдые шудалааб?
  - а) Ц. Сахаровай

б) В. Юмсуновой

в) Ю. Ломбоцыреновэй

13. Хориин 11 эсэгэнэрэй отог зоной нэрэнүүдые тооложо бэшэгты

14. Гулваанарай тайшаада бариһан хүндэ:

а) тараг

б) табагтай мяхан

в) төөлэй

15. Николай хаанай Ринчин-Доржо Дымбыловтэ хүртөөһэн хэргэм:

а) Ахалагша тайшаа

б) Хасагай атаман

в) Есаул

16. Гүрэмбэ лама тайшаа ноёной хатанда хэн гэжэ ханданаб?

а) Хатан абгай

б) Хатан эгэшэ

в) Хатан Долгор

17. Тайшаа ноён Гүрэмбэ ламые юун гэжэ нэрлэбэб?

а) мэхэтэй үнэгэн

б) шарахан холонго

в) хара нохой

18. Хатан Долгорой түрэхэн нютаг:

а) Түгнын хоймор

б) Агын тала

в) Хэжэнгын гол

19. Ноёной нохойн хүл хуха сохиһон хүбүүнэй нэрэ:

а) Сонинпол

б) Зата

в) Сэмпил

20. Хориин Дүүмэ шатааһан зоной нэгэн:

а) Сэмпил

б) Гоншог

в) Дэбэр

21. "... хэн таниие үгытэй болгоо юм? Үгытэйдее найража, дураараа ябаха ханаатай гүт?

Үтэр минии урда хүгэдэгты! Мүнөө танай урда хэн байнаб? Танай урда Хориин 11 эсэгийн ахалагша тайшаа ....."

Энэ хэнэй үгэнүүд бэ?

22. Хэн эдэ үгэнүүдые хэлэнэб, ямар үедэ?

"Хэзээ нэгэтэ үгытэй ядуу зондо жаргаха саг ерэхэ юм!...Таанар тэрэ сагыг угтуулан хаража. Бодожо, оролдожо ябагты. Худал юумыг хойшонь татагты, үнэн юумыг өөдэнь үргэгты"

23. "Тайшаагай ташуур" зүжэгэй түрүүшын режиссер (декабрь 1945 оной)

а) Ф.Сахиров

б) В. Халматов

в) В.Кондратьев

24. В.Кондратьевай найруулһан "Тайшаагай ташуур" зүжэгэй гол нюурнуудые хэд бэлигтэй артистнар нааданаб?

Ж.Тумунов "Нойrhoо һэриһэн тала"

1. Ж.Тумуновай түрэхэн нютаг:

а) Агын округой Догой нютаг

б) Сагаан-Шулуутай

в) Табтаанай

2. Республикымнай аймагууд соо эгээн түрүүшын пионернүүдэй байшангай баригдаһан газар:

- а) Хори
- б) Ярууна
- в) Загарй

3. Ж.Тумуновой түрүүшын пьесэ:

- а) “Хилэ дээрэ”
- б) “Шоолой”
- в) “Сэсэгмаа”

4. Дайнай һүүлдэхи Чехославакида бэшэгдэһэн рассказынь:

- а) “Эсэгэ хүбүүн хоёр”
- б) “Веда”
- в) “Талын бүргэд”

5. Дэлгэрэй нүхэр хүбүүн:

- а) Базар
- б) Пунсок
- в) Гомбо

6. Хоёр нїхэдэй баян Шодоной адуу хараһан газар:

- а) Алхана
- б) Дульдарга
- в) Ара-Элээ

7. Дэлгэртэ Сэсэгмаагаа бодхожо абаашахадань хэн туһалааб?

- а) Янжима
- б) Рэгзэд
- в) Тамжад

8. Ямар мүрэнэй эрьедэ Дэлгэр Базар нүхэрөө абаржа, Табхаевай отрядта абаха мүрөө хаагдааб?

- а) Онон
- б) Энгидэй
- в) Хёлго

9. Табхайн Дугарай эсэгэтэйнэ уулзажа, “энээнэйш тархида яашье үзэг орохогүй” гэжэ хэлэһэн хүн:

- а) Жүгдэр
- б) Доржо үбгэн
- в) Тохото

10. Партизанска отрядтай комиссар:

- а) Анатолий Петров
- б) Нима Бороев
- в) Пунсок

11. Партизануудай командир А.Петровтой уулзаха пароль:

- а) “Алхана”
- б) “Һэбьез”
- в) “Һалхин”

12. Табхаев Тохотындо орожо ерэхэдээ, ямар буу зэбсэгтэй ябанаб?

- а) ташуур буу
- б) винтовко
- в) оодон шара

13. Нимын хойноһоо адаглажа, Табхайн Дугарта дуулгажа байха хүн:

- а) Тохото
- б) Гомбо
- в) Шодон

14. Доржын Дэлгэрэй хадам баабай:

- а) Нима
  - б) Дамба
  - в) Ошор
15. Партизануудаар барисаатай хамниган хүн:
- а) Данзан
  - б) Дамба
  - в) Дампил
16. Ононой партизануудай командир:
- а) Петров
  - б) Шилов
  - в) Шитров
17. Шэтэ хэдэн тээһээ түригдэжэ, большевигүүд городоо орхижо, партизан дайнда ороһон байна...Городой ханха зайдан үйлсэнүүдтэ тон түрүүлһэн хэд бии болооб?
- а) Семеновтон
  - б) Япон солдадууд
  - в) Чехууд
18. Атаман Семенов юундэ һуугаад, городые эрьежэ үзөө һэм?
- а) мориндо
  - б) машинада
  - в) броневи́гтэ
19. Атаман Семеновой хэлээшээр “нүүдэлшэн, ород большевигүүдтэ мэхэлэгдэһэн, зэрлигшэшэһэн хүн”:
- а) Дэлгэр
  - б) Нима
  - в) Пунсок
20. Тус роман хэды ондо хэблэлдэ гараһан бэ?
- а) 1945
  - б) 1949
  - в) 1959

Н.Балдано «Энхэ- Булад баатар»

- 1.Н.Балданогой үхибүүн ябахадаа золгодог байһан нютагайнь үльгэршэн
- а) П. Петров
  - б) Нима Образцов
  - в) Цырен Зодбоев
- 2.Ямар ара нэрэ доро Н.Балдано түрүүшынгээ зүжэг бэшээ һэм?
- а) Сэлгээ Сарьдаг
  - б) Мүнхэ Сарьдаг
  - в) Будамшуу
- 3.Буряад-Монголо́й драмтеатрай табиһан түрүүшын пьесэ, Н.Балданогой Зохёоһон:
- а) “Нюдарган”
  - б) “Таһалдал”
  - в) “Дүлэн”
- 4.“Гэсэрэй” аялгаар Н.Балданогой бэшэһэн баледэй либреттэ:
- а) “Гэсэр – арадай баатар”
  - б) “Газарай хүбүүн”
  - в) “Поющие стрелы Гэсэра”
- 5.«Энхэ-Булад баатар» - буряадай түрүүшын
- а) драма
  - б) драматическа поэмэ
  - в) оперо

- 6.Энхэ-Булад баатарай прототип:
- а) Сэрэн-Галдан
  - б) Бабжа-Барас баатар
  - в) Шоно баатар
- 7.«Энхэ-Булад баатар» ямар аман зохёолой аялгаар бэшэгдэһэн бэ?
- а) үльгэрэй
  - б) түүхэлһэн хөөрөөнэй
  - в) домогой
- 8.Буумал хаанай мүнгэн һэлмэ юун болоноб?
- а) түшэг
  - б) һүлдэ
  - в) зэбсэг
- 9.“Хаража шадангүй һүлдыетнай харата дайсанда алдабалби,”-гэжэ Буумал хаанда хэлэгшэ:
- а) харуулшан
  - б) Шуумар баатар
  - в) ахалагша һахюул
- 10.Буумал хаан Энхэ-Булад баатарые яаж хэһээгээб?
- а) нюргын сохёо
  - б) далын хухалаа
  - в) далын мэнгээрһэ тануулаа
- 11.Энхэ-Булад баатарай түрэхэн эсэг:
- а) Буумал хаан
  - б) Хэшэгтэ дархан
  - в) Солбон баатар
- 12.Шаралдай хаанай эльгээһэн номо һаадагууды Энхэ-Булад баатар юун гэжэ тайлбарлинаб?
- а) бэлэг
  - б) мэндын тэмдэг
  - в) дайнай уряа
- 13.Хаанай ордон:
- а) асари
  - б) байшан
  - в) Ехэ Гэр
- 14.Энхэ-Булад баатар хааниие хэн гээшэш гэнэб?
- а) хаан-баабай
  - б) хаан-наран
  - в) хаан-могой
- 15.“Энхэ-Булад” оперын хүгжэм найруулагша композитор:
- а) Тихон Хренников
  - б) Михаил Фролов
  - в) Бау Ямпиров
- 16.Арюун-Гоохон хада дээгүүр мандаһан наранда хандажа юу эринэб?
- а) аза талаан
  - б) һайхан дура
  - в) зол жаргал
- 17.Эрхэ-Мэргэнэй номонһоо Энхэ-Булад баатарые хэн абарнаб?
- а) Солбон баатар
  - б) Шуумар баатар
  - в) Арюун-Гоохон
- 18.Арад зон Энхэ-Булад баатарые хүндэлжэ, юун дээрэ һуулганаб?
- а) сагаан олбог дээрэ

- б) хаан шэрээдэ
- в) сагаан хурьган тохом дээрэ

19. Оперын үгэнүүдые юун гэдэг бэ?

- а) ариоза
- б) либреттэ
- в) опереттэ

20. “Энхэ-Булад баатар” ямар түлэбэй зохёол бэ?

- а) драмын
- б) прозын
- в) шүлэгэй

Ж.Балданжабон “Сэнхир хаданууд”

1. Ж.Балданжабоной түрэн нутаг:

- а) Агын округой Зүдхэли нутаг
- б) Сагаан-Шулуутай
- в) Баруун Хужартай

2. уран зохёолшы хуушан монгол үзэгтэ һургаһан хүн:

- а) Гомбын Бобоншы
- б) Хэшэгтэ нагаса
- в) Бадлын Дагба

3. Ж.Балданжабоной түрүүшын рассказ:

- а) “Аша хүбүүн”
- б) “Бүргэд”
- в) “Хурын бурхан”

4. Арадай аман зохёолой үндэһэн дээрэ бэшэһэн зохёолынь:

- а) “Бабжа-Барас баатар”
- б) “Баатарай зам”
- в) “Бүргэд”

5. Үхибүүдтэ бэшэһэн зохёолынь:

- а) “Алханын нюусанууд”
- б) “Бүргэд”
- в) “Сэнхир хаданууд”

6. Ж.Балданжабоной “Сэнхир хаданууд” роман анхан ямар нэрэтэйгээр гараһан бэ?

- а) “Хаданууд”
- б) “Дабаан”
- в) “Бэлшэр”

7. Даржаагай Нархата тосхонһоо гэртээ асарһан басаганай нэрэ:

- а) Валя
- б) Верка
- в) Балжан

8. Бэлшэрэй бригадын ахалагша хонишон:

- а) Балжан
- б) Сада
- в) Хорло

9. Даржаа таһархай платитай, хүл нүсэгэн басаганда юу һарбайгааб?

- а) үндэгэ
- б) шэлтэй һү
- в) зһэм хилээмэ

10. Парторг Жаргал Базаровтай харгыдань ушарһан залуушуул тэрэниие хэн гэнэб?

- а) аха нүхэр
- б) парторг
- в) хүмүүжүүлэгшэ

11. Цэлхэй Цыреновичэй пенсидэ гаргахаяа хүсэдэг хонишон:

- а) Сада
- б) Даржаа
- в) Дарма

12. Эдэ үгэнүүд хэн тухайб?

...бага байхадаа, зантагар томо толгойтой юм нэн, гурбатай болотороо хэлэндэ ороогүй ябаһан юм гэжэ үбгэд хүгшэд хөөрэлдэдэг”

- а) Даржаа
- б) Суранзан
- в) Сада

13. Клубые даагша:

- а) Аюр
- б) Батажаргал
- в) Цэпэл

14. Маюуза-

- а) һандай дээрэхи шэрдэг
- б) мориной зэмсэг
- в) эмээл дээрэхи һуудал

15. Даржаа үбгэнэй бригадада хурьга абалсадаг хүбүүн:

- а) Суранзан
- б) Женька
- в) Батажаргал

16. Хорлын инаг хүбүүн:

- а) Уржэн
- б) Батажаргал
- в) Аюр

17. Цэпэл Черниновэй мэргэжэл:

- а) ветеринар
- б) зоотехник
- в) агроном

18. Гологдоһон хурьга ямар аргаар эхэ хониндонь табижа хүхүүлнэб?

- а) тээгэлжэ
- б) угжажа
- в) аргадажа

19. Жаргал Базаров хаана хүдэлжэ байһанаа ерээб?

- а) ондоо колхоздо
- б) Хилгэндын руднигтэ
- в) Нарһатада

20. Уран зохёолшо Суранзанай сэбэрые зураглахадаа, юунтэй жэшэнэб?

- а) улаан нарантай
- б) залуухан хуһантай
- в) хюрууда сохигдоһон зэрлиг жэмэстэй

Д.-Р. Батожабай. “Төөригдэһэн хуби заяан”

1. Аламжатан хэнһээ һэеы гэр уриһаар абажа, табан жэл соо адууень харааб?

- А) Самбуу ламаһаа
- Б) Намдаг баянһаа
- В) Шара-Дамбаһаа

2. Агын дасан хэн морилооб?

- А) Далай лама

- Б) Туваан хамба
В) Римбүүшэ багша
3. Хэн тухай хэлэгдэнэб? Нэрлэгты.
“Бар хүсэтэй ... нэгэшые хүндэ харюу үгэнгүй, хэлэгүй тэнэг юумэдэл, урагшаа дүүлижэл , дүүлижэл ябана.”
4. Туваан хамбаһаа адис хүртэхын тула түрисэлдэһэн зоной хүл доогуур хэн дарагдан унааб?
А) Аламжа
Б) Балбар
В) Булад
5. Аламжатанай бага хүбүүн хэн бэ?
А)) Булад
Б) Балбар
В) Норсон
6. Унтажа хэбтэһэн Аламжа зүүдэн соогоо хэниие харааб?
А) эхээ
Б) Һамгаяа
В) эсэгээ
7. “Бултанһаа ехэ ноён болохо болтогойб, хамагһаа олон малтай болохо болтогойб!”- гэһэн үгэнүүдые хэн хэлэнэб?
А) Намдаг баян
Б) гулваа ноён
В) Намсарай баян
8. Далай ламын ахалагша багша хэн бэ? Нэрлэгты.
9. Агын тайшаа хэн бэ?
А) Шаргай ноён
Б) Намдаг баян
В) Намсарай баян
10. Торгон хара гэзэгээ Аламжа юугээр отолооб?
А) хутагаар
Б) хүхөөр
В) хайшаар
11. Туваан хамба ямар нэрэ зэргэтэйб?
А) һаарамба
Б) дооромбо
В) гэлэн
12. Хэнэй сарбууда гэнжын замагтай бугааг үмэдхүүлээб?
А) Наваан-Чингисэй
Б) Аламжын
В) Шара-Дамбын
13. “...үнэгэнэй арһан малгай гартаа барихан...енгүүтэйгээр энэбхилжэ байба.”Хэн тухай хэлэгдэнэб? Нэрлэгты.
14. Жалма хэнэй нюдэн сооһоо хилгааһа абааб?
А) Намдаг баянай
Б) Шара-Дамбын

- В) Аламжын
15. Хэды жэлэй саана үнгэрһэн обоогой найрай барилдаанда Аламжа Шара-Дамбада хаягдаа һэм?
- А) табан
Б) зургаан
В) долоон
16. Агын дасанай тогоон соо хэды хонин багтаха гэлсэнэб?
- А) зуун
Б) табин
В) зуун хорин
17. Балбархан хэдытэйб?
- А) үендөө хүрэнхэй
Б) хоёр наһа хүрөөгүй
В) гурбатай
18. “Малгүй хүмби”, - гэжэ хэн хэлэнэб?
- А) Шара-Дамба
Б) аяншан
В) Аламжа
19. Тэргэнүүдтэ ямар зүһэтэй сарнууд хүллөөтэй байгааб?
- А) хара
Б) сагаан
В) улаан
20. Хэды тэргэтэй сарнууд байгааб?
- А) гурбан
Б) хоёр
В) дүрбэн

**Рецензия
на методическую разработку «Тестовый контроль знаний»
по учебному курсу «БУРЯТСКАЯ ЛИТЕРАТУРА»
для обучающихся 10 класса**

«Тестовый контроль знаний» по учебному курсу «БУРЯТСКАЯ ЛИТЕРАТУРА» для обучающихся 10 класса разработана Абидуевой Ларисой Николаевной для контроля знаний, умений и навыков обучающихся. Целью контроля является определение качества усвоения обучающимися программного материала, диагностирование и корректирование их знаний и умений, воспитание ответственности к учебной работе.

Тестовые задания удобно использовать при организации самостоятельной работы обучающихся в режиме самоконтроля, при повторении учебного материала. Тесты с успехом можно использовать наряду с другими формами контроля, обеспечивая информацию по ряду качественных характеристик знаний и умений учащегося.

Тесты по 13 темам построены по методике, обеспечивающей выполнение требований соответствующего государственного образовательного стандарта. Форма заданий правильная, позволяет точно выразить содержание, понятна для всех испытуемых, исключает возможность появления ошибочных ответов по формальным признакам. С их помощью обеспечивается предварительный, текущий, тематический и итоговый контроль знаний, умений, учет успеваемости. Одним из главных достоинств тестов является их объективность и большое позитивное стимулирующее воздействие на познавательную деятельность учащегося.

Учитель бурятского языка и литературы
высшей квалификационной категории
ГБОУ «Кижингинская школа-интернат
среднего общего образования»

25.03.2025 г.

Цыдендамбаев Ж.Д.

Заключение
по итогам апробации методической разработки «Тестовый контроль знаний»
по учебному курсу «Бурятская литература»
для обучающихся 10 класса

Методическая разработка «Тестовый контроль знаний» по учебному курсу «Бурятская литература» для обучающихся 10 класса, составленная учителем бурятского языка и литературы Абидуевой Ларисой Николаевной имеет практическую направленность. Грамотно и содержательно составленные тесты, задания которых отражают поэтапное развитие бурятской литературы начала XX века позволяют определять уровень усвоения художественного текста, знаний обучающихся не только по литературе, но и по истории Бурятии. Учителя бурятского языка и литературы используют эти тесты при проверке домашнего задания, при закреплении материала, на стадии контроля, т.е. тесты применяются на всех этапах дидактического процесса. Тестовые задания, размещенные в сети интернет <https://buryadxelen.com/backend/web/burlang/default/teacher-experience?id=107> эффективны и для самопроверки знаний, так как на табло сразу отражается результат выполненной работы. Использование тестов позволяет экономить массу времени, проверить широкий спектр знаний учащихся по предмету, уровень сформированности некоторых навыков и умений. Целью уроков гуманитарного цикла становится создание условий для формирования коммуникативной компетенции учащихся через использование тестов на уроках бурятской литературы. Реализация данной цели осуществляется через следующие задачи:

- повысить эффективность урока, развивая мотивацию через использование тестов;
- расширить возможности предъявления учебной информации за счёт использования тестов;
- воспитывать у учащихся познавательную активность, используя возможности компьютера, Интернета;
- создать условия для творческой деятельности учащихся на занятии.

Использование тестов на уроках литературы позволяет разнообразить формы деятельности учащихся, активизировать внимание, повышает творческий потенциал личности, позволяет экономить время. Задания с последующей проверкой активизируют внимание учащихся, формируют орфографическую зоркость. Использование тестов воспитывает интерес к уроку; делает урок более интересным.

Тестирование обеспечивает полноту охвата контролируемого объекта, демократичность процедуры, чистоту результата, объективность оценки и существенную экономию времени, затрачиваемого на проверку. Качество обучения напрямую зависит от количества, глубины, своевременности и объективности оценки получаемых знаний. С их помощью обеспечивается предварительный, текущий, тематический и итоговый контроль знаний, умений, учет успеваемости. Одним из главных достоинств тестов является их объективность и большое позитивное стимулирующее воздействие на познавательную деятельность учащегося. Это помогает быстро и качественно проверить знания учеников.

Я считаю, что методическая разработка «Тестовый контроль знаний» по учебному курсу «Бурятская литература» для обучающихся 10 класса нашла практическое применение, используется всеми учителями бурятского языка и литературы.

Руководитель РМО учителей бурятского языка и литературы
 25.03.2025 г.

Доржиева Д.Д.

